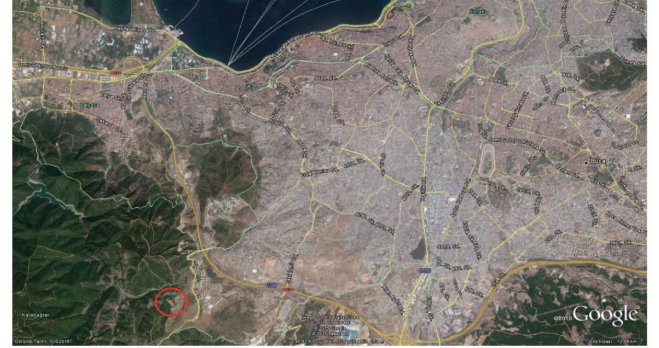

“Karabağlar’ın en eski yerleşim merkezi” PERSLER’DEN GÜNÜMÜZE KALAN MİRAS AKÇAKALE (AKÇAKAYA) ÖREN YERİ

İzmir’in güney ve batı savunma kalesi olan “Akçakale” İzmir Körfezi’ne egemen Mastousia (Kızıldağ) dağının doğu eteklerinde; (Limontepe’den, Kavacık Köyü’ne giden yolun kuzeyindeki orman sahası içinde) denizden 430 m. yükseklikteki kayalık ve hakim bir tepe üzerinde yer almaktadır. Uzaktan bir kireç taşı ağartısı olarak görülmesi nedeniyle Akçakale olarak anılan bu ören yeri; yaklaşık 2500 yıllık geçmişi ile Karabağlar ilçemizde şu ana kadar tespit edilen en eski yerleşim yeridir. Bölge, İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nca 1990 yılında

"I. Derecede Arkeolojik Sit Alanı" olarak ilan edilerek koruma altına alınmıştır. Akçakale’yi araştıran ilk araştırmacılar yalnızca yüksek kesimdeki teras ve duvarlarla; özellikle de sarnıç yapısıyla ilgilenmiş olsalar da, yüzeyde ele geçirilen malzemeler bir üst kale/akropolisin yanında aşağı kesimlerinde de bir yerleşmenin olduğunu göstermektedir. Bu kalenin savunma olanaklarını doğal olarak biçimlenen kireçtaşı çekirdek oluşturur. 150 metre uzunluğundaki keskin bir kuzey-güneydoğrultulu sırt, kalenin batı tarafını aşılmaz kılmakla birlikte; burada bırakılmış bir kapı aralığı üst kesime ulaşımı sağlamaktadır. Kayanın doğal bir yarık yaptığı kesimde, basamaklı ve kısmen kayaya oyulmuş, duvar yataklı bir kapı mimarlığı görülebilmektedir. Yüksekliği 30 metreyi geçen (kuzey-güney) doğrultulu teras duvarının dış sırası döküldüğü için dıştan algılamak kolay değildir.

Duvarın yarattığı üçgen biçimli alanın içerisinde, Alman Arkeolog Georg Weber (1882 yılında) kimi mimarlık parçalarını saptamıştır. Günümüzde birkaç sütun düzlem taşları ve küçük bir kutsal alanın basamakları olabilecek taşlar, dağınık biçimde izlenebilir. Ayrıca bu kesimde ana kayaya oyularak yapılmış, yarı oval biçimli bir sarnıç da bulunmaktadır. Maalesef bu sarnıcın derinliği son yıllarda yapılan kaçak kazılar nedeniyle artmıştır.

Günümüzde Akçakale’ye çıkmak için izlenecek orman yolu kayalığın güneyinden geçer. Yol kıyısındaki kesitlerde sur duvarlarına ilişkin taş dizeleri görülür. Kayalığın güney ucunda G. Weber iki kireç ocağı bulmuştur. Ayrıca Hollandalı Arkeolog Emilie Haspels’in yapmış olduğu yüzey araştırmaları sonucunda bu alanda: M.Ö. 5-4. yüzyıla tarihlenen siyah sırlı seramikler, Helenistik kaba firnisli seramikler ve M.Ö. 4-3. yüzyıla tarihlenen kırmızı seramikler ile iki kabartmalı Megara kasesi parçası, çatı kiremitleri ve amphora parçaları tespit edilmiştir.

Smyrna'nın Savunma Zincirini Oluşturan Khora Garnizonları

Akçakale'nin tarihi ile ilgili farklı görüşler ileri sürülmüş olmakla birlikte; kuruluşunun Klasik Dönemde Eski Smyrna'nın (Bayraklı) çevresinde bir savunma zinciri kurdukları anlaşılan Persler ve yerel müttefikleri tarafından (M.Ö. 546-334) tarihlerinde gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Kentin Helenistik Dönemde Pagos'a (Kadifekale) taşınmasından sonra da, bu kalenin varlığını bir müddet daha devam ettirmiş olduğu kabul edilmektedir.

Antik Dönemde, Smyrna'nın (İzmir) etrafında, tüm geçitleri tutmuş olan bu kale ve kulelerin oluşturduğu "**khora**" adı verilen dış savunması ağı belli bir sisteme göre konumlandırılmışlardır. Pers İmparatorluğu toprakları içerisinde, örgütlü bir şekilde dağılmış, koruma ve denetlemenin yanısıra haberleşme amaçlı olarak kurulan "**khora**" garnizonları, '**khliarkhos**' adı verilen komutanlar tarafından yönetilmekteydi. Bu askeri liderler doğrudan kral tarafından atandıkları için sadece ona karşı sorumluydular. İçlerinde doğulu paralı askerlerin yanı sıra yerli paralı askerlerin de olduğu bu birlikler, özellikle ticaret yolları, geçitler ve nehir geçişleri gibi stratejik önemi olan noktalarda, herhangi bir olay karşısında çok hızlı hareket edebilecek şekilde; birbirlerini görebilecek veya kolayca haber alıp, yardıma kaşabilecek bir mesafede konumlandırılmıştır. Pers İmparatoru **Kyros (M.Ö.545-529)** döneminde kurulmaya başlanan bu garnizonlar özellikle **M.Ö. 5. ve 4. yüzyıllardaki** askeri ve siyasi olayların yoğunluğu içinde daha da yaygınlaştırılmıştır.

Antik Dönemde Akçakale'nin Önemi

İlk bakışta Smyrna'nın (Bayraklı) dış savunması olarak algılanan bu sistem, aynı zamanda deniz tarafından Sardes'e gelebilecek olan tehlikeler için de bir önlem oluşturmaktadır. Güney, kuzey ve doğudan Smyrna'ya ulaşım yollarının güvenliğini sağlayan bu kaleler belli bir düzen içinde sıralanmıştır. Bunlardan Kokluca Tepeleri ile Kadifekale- Değirmendağı yükseltisi arasında yer alan ve özellikle Helenistik Çağ'da önem kazanan Yeşildere Vadisi ve bu vadiden Kolophon, Metropolis ve Efesos'a giden güney-güneybatı yolu ile batıda Klazomenai'a (Urla) doğru giden yolun güvenliği, Mastousia (Kızıldağ'dan) ve Kolophon üzerinden gelecek süpriz saldırılara karşı **Akçakale ve Görece (Çatalkaya) Kaleleri** ile savunulmuştur.

İzmir'in Yanıbaşındaki Bu Tarihi Zenginlik Sizin İlgisini Bekliyor

Günümüzde kalenin bulunduğu bölge arkeolojik sit alanı ilan edilmiş olmasına rağmen tarihi eser kaçakçılarının yapmış olduğu kaçak kazılara maruz kalmaktadır. İzmir'in yanı başındaki bu tarihi kale ve çevresindeki yerleşim alanının bir an önce; ilgili kurumların işbirliği ile koruma altına alınması; envanterinin çıkarılarak ve gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde bırakılması gerekmektedir. Bu amaçla Kültür Bakanlığı, Üniversiteler ve Yerel Yönetimlerin koordineli çalışması ile gerekli yüzey araştırmalarının ve arkeolojik kazıların vakit geçmeden yapılarak, sit alanının gün ışığına çıkarılması ve turizme kazandırılması dünya kültür mirasına büyük katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA:

- Ersin Doğer, İ.Gezgin, "Arkaik ve Klasik Dönemde Smyrna'nın Dış Savunması Üzerine Gözlemler", s. 5-30, II. Uluslararası İzmir Sempozyumu, Nisan 1998, İzmir.
- Ersin DOĞER, İzmir'in Smyrna'sı Paleolitik Çağ'dan Türk Fethine Kadar, İletişim Yayınları, İstanbul, 2011.
- İsmail SEZGİN, Pers Yönetimi Döneminde Batı Anadolu Şehir Devletlerinin Politik ve Sanatsal Yaşamı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1997.
- Özgür İNCİ, "Akçaya", İzmir'in Tarihi Savunma Kaleleri, 08.01.2011, <http://travelonization.blogspot.com.tr/2011/01/izmirin-tarihi-savunma-kaleleri.html>.

FARKLI KÜLTÜRLERİN BARIŞ VE KARDEŞLİK İÇERİSİNDE YAŞADIĞI KARABAĞLAR'IN TARİHÇESİ

Karabağlar ilçesi, 6 Mart 2008 tarihinde kabul edilen 5747 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla Konak ilçesinden ayrılan 55 mahalle ile iki köyün bir araya getirilmesi ile kurulmuştur. Bunlar: Abdi İpekçi, Adnan Süvari, Ali Fuat Cebesoy, Ali Fuat Erden, Arap Hasan, Aşık Veysel, Aydın, Bahar, Bahçelievler, Bahriye Üçok, Barış, Basın Sitesi, Bozyaka, Cennetçeşme, Cennetoğlu, Çalıkuşu, Devrim, Doğanay, Esenlik, Esentepe, Esenyalı, Fahrettin Altay, Gazi, General Asım Gündüz, General Kasım Özalp, Gülyaka, Günaltay, İhsan Alyanak, Karabağlar, Kazım Karabekir, Kibar, Limontepe, Maliyeciler, Metin Oktay, Muammer Akar, Osman Aksuner, Özgür, Peker, Poligon, Refet Bele, Reis, Salih Omurtak, Sarıyer, Selvili, Sevgi, Şehitler, Tahsin Yazıcı, Uğur Mumcu, Umut, Uzundere, Üçkuyular, Vatan, Yunus Emre, Yurtoğlu ve Yüzbaşı Şerafettin Mahalleleri ile Kavacık ve Tırazlı Köylerinden oluşmaktadır. 2015 yılında, Karabağlar Belediyesi Meclis kararıyla Uzundere TOKİ Konutları bölgesi, Uzundere Mahallesi'nden ayrılarak Yaşar Kemal Mahallesi adı ile 58. mahalle olarak yerini almıştır.

Karabağlar, İzmir'in güney kesimindeki metropol ilçeler arasında yer almaktadır. İlçenin saat yönünde sırasıyla kuzeyinde Narlıdere, Balçova, Konak; doğusunda Buca ve Gaziemir; güneyinde Menderes, batısında ise Güzelbahçe ve Seferihisar ilçeleri ile çevrilidir. İlçe merkezi 3700 hektarlık alanda kurulu olup, batıya doğru kıvrılan Kavacık ve Tırazlı Köyleri'nin bulunduğu dağlık alanlarla birlikte toplam 7100 hektarlık bir alana yayılım gösterir.

Karabağlar, 2015 yılı TÜİK verilerine göre toplam 477.238 nüfusu ile İzmir'in en kalabalık ilçesi konumundadır.

Karabağlar ilçesinin oluşum sürecinde 2008 yılında yapılan bu bölünmenin; sosyolojik, kültürel, coğrafi doğal sınırlar gözetilmeden, harita başında yapılan bir çalışma ile oluşturulduğu gözlenmektedir. Dolayısıyla bu bölünme ile oluşturulan kentin kendisine has bir tarihi bir geçmişinden söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle Karabağlar tarihini incelerken başta bünyesinden ayrıldığı Konak ilçesi olmak üzere İzmir'in kentsel gelişiminden bağımsız düşünmemek gerekir.

Yapılan araştırmalarda ilçemizin tarihi geçmişin antik döneme kadar gittiği tespit edilmiştir. Akçakale olarak anılan bu ören yeri; yaklaşık 2500 yıllık geçmişi ile Karabağlar ilçemizde şu ana kadar tespit edilen en eski yerleşim yeridir. İzmir'in güney ve batı savunma kalesi olan "Akçakale" İzmir Körfezi'ne egemen Mastousia (Kızıldağ) dağının doğu eteklerinde; (Limontepeden, Kavacık Köyü'ne giden yolun kuzeyindeki orman sahası içinde) denizden 430 m. yükseklikteki kayalık ve hâkim bir tepe üzerinde yer almaktadır. Bölge, İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nca 1990 yılında "I. Derecede Arkeolojik Sit Alanı" olarak ilan edilerek koruma altına alınmıştır. Akçakale'nin tarihi ile ilgi farklı görüşler ileri sürülmüş olmakla birlikte; kuruluşunun Klasik Dönemde Eski Smyrna'nın (Bayraklı) çevresinde bir savunma zinciri(khora) kurdukları anlaşılan Persler ve yerel

müttefikleri tarafından (M.Ö. 546-334) tarihlerinde gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Kentin Helenistik Dönemde Pagos'a (Kadifekale) taşınmasından sonra da, bu kalenin varlığını bir müddet daha devam ettirmiş olduğu kabul edilmektedir.

Karabağlar sınırları içerisinde Antik dönemden sonra karşımıza çıkan bir diğer yerleşim yeri; Türk Dönemine ait yaklaşık 600 yıllık geçmişi ile "Yıkık Minareli Camii" ve onun içinde yer aldığı 'Eskiizmir Senti'dir.

İlçemizde, Umut Mahallesi- Eskiizmir Caddesi üzerinde bulunan ve halk arasında "Yıkık Camii" olarak bilinen ve araştırmacılarca "Yıkık Minareli Camii" olarak da adlandırılan bu kagir yapı; mevcut

mimari özellikleri göz önüne alındığında, Erken Osmanlı-Beylikler Dönemine (15.yüzyıla) tarihlenen, yaklaşık 600 yıllık geçmişi ile çok önemli bir tarihi eser olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yapı, aynı bölgede bulunan Yıkık Hamam ile birlikte; bu bölgede yer aldığını düşündüğümüz bir külliye'nin (15.yüzyılda) üniteleri olarak inşa edildiğini tahmin edilmektedir. Varsayılan bu külliye'nin çevresinde; günümüzde Umut, Kibar, Ali Fuat Cebesoy Mahallelerini kapsayan bir alanda küçük veya orta ölçekli bir yerleşim yerinin kurulduğu anlaşılmaktadır. Bu yerleşimin Türk-İslam Dönemine ait İzmir'deki en eski yerleşim yerlerinden birisi olduğu yönündeki görüş; bölgenin "Eskiizmir" adı ile bilinmesi de destekler bir niteliktedir. Ancak bu yerleşim yerinin, daha sonraki dönemler içinde, bilinmeyen bir sebepten dolayı terk edilmesiyle birlikte bu caminin de işlevini yitirdiği düşünülmektedir.

Eldeki mevcut bilgiler ışığında, Eskiizmir yerleşimini takip eden süreç içinde, ilçe sınırları içerisinde, 1950'li yıllara kadar son derece sınırlı bir alanda köy ve mahalle statüsünde, bir birinden bağımsız alanlarda değişik merkezlerde yerleşimler gözlenmektedir. Geriye kalan arazilerin büyük kısmı sınırlı sayıdaki ailenin çiftlikleri, bağ evleri, mesire alanı, üzüm bağları, bakla tarlaları ve boş arazilerden oluşmaktaydı.

Bunlar; 18. yüzyılda Kızıldağ ve çevresinde Karakeçili Aşiretine bağlı Yörükler tarafından kurulmuş olan Kavacık, Tırazlı Köyleri ile bölgede göçer halde varlıklarını sürdüren ve 19. Yüzyılın ilk yarısında yerleşik hayata geçirilen Yanyatır Ocağının Çobanlı Oymağına bağlı Tahtacı Türkmenler tarafından kurulmuş olan Uzundere Köyü; günümüze kadar aktif bir biçimde varlığını sürdürerek gelen en eski yerleşim alanları arasındadır.

Osmanlı Döneminde Mithat Paşa'nın İzmir Valiliği sırasında (1880 yılında) şehir hudutları şimdiki Konak Meydanı'ndaki Atatürk Kültür Merkezi'nin olduğu yere kadar devam ediyordu. Bu bölgenin batısı ise kayalıklardan ibaretti. Göztepe bölgesinin etekleri dik bir şekilde denize kadar uzandığı için şehirle bağlantısı (Karabağlar sınırları içerisinde) Karantina üzerinden, Arap Hasan Çeşmesi (Arap Hasan Mahallesi'nde) yönünden yapılabilirdi.

1884'den itibaren İzmir Körfezinde kent içi ulaşımı sağlamaya yönelik olarak "Körfez Vapurları Hamidiye Şirketi'nin" kurulması ile şehrin batı kesiminde Göztepe, Reşadiye(Güzelyalı), Üçkuyular safiye yerleşmeleri kurulmaya başlamıştır.

Mithat Paşa zamanında 1880'lerde açılan Göztepe-Güzelyalı önündeki yol ile kayalıklar ve Göztepe'nin denize uzanan etekleri ortadan kaldırılarak, bugünkü Mithatpaşa Caddesi'nin meydan getirilmesi ile şehrin körfezin batısına doğru gelişimi hızlanmıştır. Özellikle 1885 yılında Konak-Göztepe hattında tek hatlı atlı tramvayın, 1906 yılında çift hatlı hale getirilerek ve 1908 yılında Güzelyalı'ya kadar uzatılması ile Üçkuyular'a kadar bütünleşerek uzanan bir sahil yerleşimi meydana gelmiştir.

Konak-Göztepe-Reşadiye(Güzelyalı) ekseninde kentin yüksek gelirli elitlerinin (Müslüman ve Gayri Müslimlerin) konutları yer almaya başlamıştır.

Deniz kıyısında meydana gelen şehir gelişimine paralel olarak, 19. yüzyıl sonunda Osmanlı Devleti'nde meydana gelen toprak kayıpları sonucunda; Girit, Balkanlar, Kafkasya ve Kırım'dan gelen Müslüman-Türk göçmenlerin yerleştirildiği Değirmendağı ve Karataş ile birlikte, günümüzde Karabağlar sınırlarını da kapsayacak şekilde, İzmir'in batıya ve güneye doğru yayılımı hızlanmıştır. Kente gelen göçmenlere yeni konut alanlarının oluşturulması amacıyla 1885 yılında İzmir'de ilk valiliği sırasında Halil Rıfat Paşa, şimdiki Bahribaba Parkı civarında ve Değirmen Dağı'ndan geçerek Karantina'nın dağ kısmına kadar uzanan Halil Rıfat Paşa Caddesi'ni açtırmıştır. Halil Rıfat Paşa, 1889-92 yıllarında ise ikinci kez İzmir valisi olduğunda ise Halil Rıfat Paşa Caddesi'nin devamını sağlayan Mısırlı(günümüzde İnönü) Caddesi'ni ulaşımına açmıştır. Bu cadde ile bölgede ulaşımın İzmir'in merkezi ile sağlanmasının ardından, Girit, Balkanlar, Kafkasya ve Kırım'dan gelen göçmenlerin Arap Hasan Mahallesi, Yeşilyurt köyü, (Bozyaka)Kilimtepe Mahallesi ve II. Karantina bölgelerine (Günümüzde kısmen Arap Hasan Mahallesi'ni de kapsamaktadır) yerleştirilmiştir.

19.yüzyıl sonlarında gerçekleşen bu göç hareketlerine bağlı olarak Girit göçmenlerinin bir bölümü de bugün Yeşillik Caddesinin batısında yer alan "Karabağlar, Uğur Mumcu, Sarıyer Mahallelerini" kapsayan geniş düzlüklere yerleştirilmiştir. Bu bölgeye yerleşen ilk aileler arasında: "Yaşayanlar ve Kavur Ailesi" yer almaktadır.

Ayrıca bu göç hareketlerinden bağımsız olarak Bozyaka bölgesinin yüksek coğrafi özelliklerine bağlı olarak serinletici havası ile 19.yüzyıl'dan 1950'li yıllara kadar İzmirli'lerin en önemli yazlık mekânları arasında yer almıştır. Yazın varlıklı birçok aile Bozyaka'daki bağlara çekilir; kule adı verilen iki katlı taş evlerde otururdu. Bu dönemde kule sahibi olmak bir ayrıcalık haline gelmiştir. 1920'li yıllarda Cumhuriyet Dönemi

Türk Edebiyatının ölümsüz yazarlarından Reşat Nuri Güntekin'in Çalıkuşu romanını yazdığı ev ile Dudaktan Kalbe romanına konu olan taş evler, çitlembik ağaçları ve meşhur üzüm bağları bu bölgede yer almaktaydı. Reşat Nuri Güntekin'in bir dönem içinde yaşadığı bu ev günümüzde Kilimtepe Parkı içerisinde yer almakta olup, bu yapının giriş kapısı üzerinde yer alan kitabesine göre 1873 yılında Kilimcizade Ailesi tarafından yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Bu yapı; Reşat Nuri Güntekin'in adını yaşatmak ve halka hizmet vermek amacıyla Reşat Nuri Güntekin Çocuk Kitaplığı'na dönüştürülmüştür. Bu tarihi yapının etrafı ise hazırlanan bir rekreasyon projesi ile (Rıfat Kilimtepe'nin anısına) Kilimtepe Parkı'na dönüştürülmüştür. Yine bu ölümsüz yazarın "Dudaktan Kalbe" romanına konu olan çitlembik ağaçları ise koruma altına alınmıştır.

Bozyaka'nın temiz havası Cumhuriyet Dönemi'nde de (1927 yılında) önemini korumuş ve bu bölgeye bir dispanser kurularak verimli hastalara hizmet vermiştir.

Yine bu bölgede yer almasına karşın yakın zamanda yol ve bina inşaatında yıkılan ve günümüzde Köstence Köprüsü'nün ayakta Sabit Bey Camii'nin bulunduğu alandan Karafatma Dağı'na kadar olan onbeş dönümlük geniş bölgede iki katlı olarak inşa edilen Şemsi Baba (Karadutlu) Bektaşî Dergâhı((1864-65) ve Yeşilyurt semtinde; günümüzde Mızraklı Mescidi'nin bulunduğu yerde yer alan Balpınar Bektaşî Tekkesi (Mızraklı Tekkesi) ve bu tekkenin bahçesinde yer alan halk arasında söylencelere ve romanlara konu olan Mızraklı Dede Yatırı 19.yüzyılda İzmirli'lerin önemli inanç ve ziyaret mekânları arasında yer almaktaydı.

Bunun yanı sıra İzmir Valisi Hasan Fehmi Paşa (1893-1896) tarafından iki katlı ve bugün Yamanlar Kulejini'nin bulunduğu bölgede yer alan şato görünümünde inşa edilmiş olan Pembe Köşk'ün yanı sıra yine bu bölgede bulunan kuleler arasında; bugün Palmiye Sitesi'nin olduğu yerde bulunan Beyaz Kule ile Reşat Nuri Çocuk Kitaplığının bulunduğu yerde inşa edilmiş olan Sarı Kule dönemin diğer önemli sivil mimari yapıları arasında yer almaktaydı.

Osmanlı Döneminden 1950'li yıllara kadar Bozyaka bölgesinin en büyük gelir kaynağı çekirdeksiz üzümdü. Bunun yanı sıra Bozyaka'da yetiştirilen bakla da önemli ticari ürünler arasında yer almaktaydı. Özellikle 1960'lı yıllardan sonra başlayan yoğun göç sunucunda bölgede meydana gelen çarpık bir yapılaşma ve hızlı sanayileşme sonucunda maalesef üzüm bağları tamamen ortadan kalmıştır. Romanlara konu olan Bozyaka bağlarının, 1970'li yıllara kadar korunduğu bilinmektedir.

İzmir kent merkezinin çevresinde yer alan Karabağlar'da 1950'li yıllardan sonra iki farklı kentleşme olgusu kendisini göstermiştir. Bunlardan birincisi öngörülmeleyen bir şekilde 1960'lı yıllardan sonra; iç göçlerle Anadolu'nun değişik bölgelerinden gelip yerleşen farklı kültürel, sosyolojik özelliklere sahip vatandaşların ucuz ve basit çözümlerle yaptığı gecekonduculardan oluşan çarpık bir yapılaşma yaşanmıştır.

Bu çarpık kentleşme 1960-1970 yılları arasında Kadifekale'nin Batı-Güneybatı yamaçlarından başlayarak Karabağlar sınırlarına doğru Yeşilyurt, Cennetoğlu ve Bozyaka mahallelerinde ortaya çıkmaya başlamıştır. Özellikle 1950'li yıllarda Osman Aksüner ve Aşık Veysel Mahallelerinden geçen Eski Aydın Yolu çevresinde kümeleşmeye başlayan tek katlı bahçeli evlerin olduğu bölge; 1950 -70'li yılların ortalarına kadar Yeni Kavafılar Çarşısı, I., II. ve III. Beyler Sokağı'nda faaliyet gösteren mobilya atölyeleri ve mağazaları mekan sıkıntısı nedeniyle 1970'li yılların başından itibaren İzmir'in güney aksını oluşturan Yeşillik Caddesi boyunca daha geniş düzlüklere taşınmaları ile 1990'lardan itibaren

"Karabağlar Mobilyası" adı ile Türkiye'nin önde gelen mobilya üretim bölgesi ve ona bağlı yan iş kollarının yer aldığı küçük ve orta ölçekli yüzlerce işletmenin bulunduğu bir sanayi bölgesine dönüşmüştür. Bu hızlı gelişme artan emek gününe bağlı olarak Karabağların Yeşillik Caddesi ve Eskiizmir Caddesi boyunca kontrolsüz ve çarpık bir şehirleşmenin yaşanmasına neden olmuştur. Bunun yanı sıra Kadifekale ve çevresinde 1978 yılında yaşanan deprem ve toprak kayması sonucu bu bölgede yaşanan vatandaşların bir bölümünü Bozyaka bölgesine yerleştirilmiştir. 1990-2000 yılları arasında, İzmir kent merkezinde hizmet sektöründe artan işçi talebi ve Gaziemir Serbest Bölgesi'nin faaliyete geçmesi ve ülkemizin doğu ve güneydoğu bölgelerinde yaşanan terör ve şiddet olayları nedeniyle yaşanan zorunlu göçe bağlı olarak Karabağlar'da var olan çarpık yapılaşmayı hızlandırmış ve geniş alanlara yayılmasına sebep olmuştur.

Karabağlar için bir diğer bir kentleşme olgusu da 1951 yılında düzenlenen "İzmir Şehri İmar Planı Uluslararası Şehircilik Proje Yarışması kapsamında" yarışmayı kazanan Kemal Ahmet Arü ve ekibinin 1953 yılında onaylanarak yürürlüğe giren İzmir Şehir Planında kentin başlıca konut gelişim alanı olarak Karataş'tan Üçkuyular arasında kalan, denizden 30 ile 80 metre yükseklikteki, sırtlar olarak belirlenmiştir. Yeni gelişimin ana ulaşım arterini oluşturan Hatay (İnönü) Caddesi'nin bir varyantla Eşrefpaşa üzerinden Konak'a bağlanarak; Hatay caddesi boyunca paralel ve dikey uzanan bahçeli konutların yer aldığı yapı adalarına bölünmesi bölgenin kaderini değiştirmiştir. Bu planlama sonrasında Karabağlar'ın İnönü Caddesi boyunca sıralanan daha düzenli ve çok katlı apartmanların oluşturduğu konut alanlarının temeli atılmıştır. Bu tarihten itibaren son derece modern bir anlayışla eski adı Mısırlı Caddesi olan ve Hatay Nokta Durağına kadar gelen yol; 1960'lı yıllarda genişletilerek asfaltla kaplanmış Üçkuyular'a kadar uzanan modern Hatay Caddesi'ne(günümüzde İnönü Caddesine) dönüştürülmüş ve bu cadde boyunca modern çok katlı apartmanlar ve toplu konutların inşasıyla İzmir'in çağdaş kent anlayışını yansıtan yeni çekim merkezi haline gelmiştir. Bu cadde boyunca açılan mağazalar, kafeler, yazlık sinemalar ile İzmir'in önemli ekonomik, sosyal ve kültürel buluşma merkezi olarak Hatay Senti ön plana çıkmaya başlamıştır.

Karabağlar'da 1950'li yıllardan itibaren görülen bu iki farklı kentleşme olgusunun yanında, ilçemizin doğal coğrafi sınırlar içerisinde yer almaması nedeniyle, kendisine özgü "Karabağlar Kent Tarihi ve Kimliği" oluşamamıştır. Günümüzde resmi olarak tanımlanan Karabağlar ilçe sınırları içerisinde "Karabağlar, Bozyaka, Yeşilyurt, Hatay, Eskiizmir, Poligon, Üçkuyular, Esendere, Limontepe, Uzundere" gibi; birbiri ile kültürel ilişkisi sınırlı olan; birbirinden bağımsız semtlerden oluşan bir yapı meydana gelmiştir. Bu nedenle "Karabağlar Küçük Türkiye" tanımı bu anlamda en iyi ifade biçimi olarak yerini almıştır.